

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Brevis Institvtio De Salvtari Poenitentia Peccatoris

Viexmont, Claude de

Coloniae Agr., 1725

VD18 1361598X

Cap. VII. In mortis articulo, quàm miseranda sit peccatoris desperatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50113](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50113)

IN MORTIS ARTICVLO QVAM
MISERANDA SIT PECCATORIS
DESPERATIO.

CAP. VII.

Perpende paulisper, frater charissime, quoties & quam grauitè Dominum Deum tuum offenderis: læpiùs profectò & grauiùs quàm multi, qui meritò nunc cruciantur igne inferni. Attende ergo, quantum beneficii tibi à Domino conferatur, qui te expectat, vt tui misereatur; qui pœnitentiæ tempora misericorditer tibi indulget, quem gehenna iam dudum cruciare deberet. Quòd si Deus iudex iustus, fortis & patiens, in omnibus illis horis & momentis, in quibus eum mortaliter offendisti, te vt plerosque alios, subitanea & improuisa morte mori permisisset, vbi quæso iam anima tua esset? Abstraxit Dominus ab inferis animam tuam, eripuit te à descendenti- bus in lacum, et tamen peccare non cessas, & denuo magis magisque ad portas inferi appropinquas? Si omnes damnati haberent vitæ tuæ dimidiatam horam, vt pœnitendo possent ad vitam resurgere gloriosam: putas, quòd illam (sicut & tu) inutiliter expenderent, & oblatam resurgendi occasionem negligenter? Quàm duram, putas, & humanis viribus imparè pœnitentiàm vellent agere, vt ex camino ignis ardentis possent euadere? Tibi verò dum misericors Dominus ad pœnitentiàm tempus indulget, illud tua malitia ad vsum tuæ iniquitatis intorques? Venient, venient profectò dies,

Expectat
Dominus ad
pœnitenti-
am.

Damnatis
deest tem-
pus.

Tempus

M dies, in quibus desperans dices montibus, Ca-
 dite super me: & collibus, cooperite me. Tunc
 ad conuersionem tempus orabis, quod nun-
 quam in æternum exorabis. Iustum enim erit,
 ut qui ad Deum conuerti, dum poteras, nolue-
 ris, omnino non possis, dum tardè volueris.
 Peccatum nisi hic per pœnitentiam corrigan-
 tur, postea eius venia frustra postulatur: Deus
 post mortem eum non liberat, quem ante mor-
 tem pœnitentia ad veniam non reuocat. Igi-
 tur, dum tempus habes, operare bonum, ve-
 niet enim nox, in qua operari non poteris.

Meditare paulisper, infelix homuncio, si
 te impœnitentem & pluribus peccatis infectum
 subitanea mors inuasisset, quæ pœnitendi spa-
 tium non dedisset, in mortis agone constituto
 quàm miserabilis tibi contigisset desperatio?
 Quis tunc mentis pavor, quantus iudicis timor,
 quantus imminentis gehennæ terror & hor-
 ror inuasisset te? Tunc certè lachrymabundus,
 super damnatione tua sic fuisses conquestus:

O Vita fallax & umbratica, plena laqueis
 multis: heri gaudebam, nunc tristor; heri
 ridebam, nunc fleo; heri vigebam, nunc
 infirmor, heri viuebam, nunc morior; heri fe-
 lix apparebam, nunc miser videor. Non tam
 lugeo meum ex hac vita discessum, quàm
 damna dierum, mensium & annorum, in qui-
 bus frustra laboravi, & in vanum ætatis meæ
 fortitudinem consumpsi. Omne tempus ad
 viuendum mihi impensum, in omne peccati
 genus à me fuit expensum: quamdiu vixi, plus

pœnitentiæ
 non præter-
 mittendum.
 Luca 23.

Querimonia
 peccatoris
 morientis.

Temporis
 amissio.
 Bernardus
 ait:
 Omne tem-
 pus tibi im-
 pensum, abs-
 te exigetur,
 qualiter sit
 expensum.

L 5 obē-

Extrema
gaudii luctus
occupat.

Voluptates
cito præ-
tereunt.

Sapient. 5.

Tempus ir-
reuocabile.

obediui meis concupiscentiis, quam Dei inspirationibus & præceptis. Putridum hoc corpus, quod mox vermes in sepulchro deuoraturi sunt, tanto studio curauit: meam verò animam, quæ Deo & Angelis eius mox ad iudicium præsentabitur, contempsi, & bonis moribus adornare neglexi. Ea res est, propter quam in amaritudine anima mea est. O vanitas mea, ô superbia mea, ô voluptas mea, quò abiistis? quò perrexistis? quid mihi profuistis? quid iam mihi reliquistis pro seruitio, quod vobis tota vita mea expendi? nempe remordentem conscientiam. Pro vestro seruitio inimicum me constitui Dei mei, & seruum diaboli: perdidi cælum, & acquisiui infernum: perdidi gaudia infinita, & æterna acquisiui lamenta: priuatus sum societate sanctorum Angelorum, & merui fieri socius ciuium infernorum. Voluptates, diuitiæ, honores, cæteraque fallacis mundi blandimenta præterierunt: & sic sunt, tanquam ea quæ non fuerunt: citò comparuerunt, & citò disperuerunt. Transierunt omnia illa tanquam vmbra præteriens, tanquam sagitta volans, tanquam nuntius præcurrens, & tanquam nauis, quæ præteriit aquam fluctuantem, cuius, cum præterierit, non est vestigium inuenire. Vitæ meæ tempus præterit, dilapsum est, redire non potest: in cuius quamlibet breui morula, ô quanta bona potuissem facere, ô quantos spiritualium bonorum thesauros in horrea cælestia mihi potuissem congregare: qui nunc, cum deficio, reciperent me in æterna tabernacula! de quorum minimo nunc magis gauderem,

derem, quàm super millia auri & argenti. Sed propositum bonum sine inchoatione, voluntas sine opere, promissa bona sine executione, & crastini nunquam venientis expectatio perderunt me. Væ mihi, quia tamdiu distuli, tamdiu conuersionem meam tardavi. Quàm felix pœnitentia & conuersio matura, quia securus: quam qui tardè egerit, nescit, an odio an amore dignus sit: an verè an fictè pœnituerit: quia verisimilius est quòd ex pœnæ formidine, quàm ex Dei pœniteat dilectione.

O pecunia mea, ô possessiones meæ, & pretiosæ meæ vestes, in quibus mihi solebam complacere, vobis deficio, non vos mihi: vos relinquo, vos mecum deferre non valeo. Vtinam atque vtinam vos nunquam vidissem, omniumque viuientium pauperrimus fuisset; certè de vobis, aut malè expensis, aut iniuste detentis reddenda mihi non esset ratio. Vtinam atque vtinam pastorum campestrium minimus fuisset, & mei solius curam gessissem: vt subditorum meorum animas, quarum salutem neglexi, de manibus meis non requireret Dominus. O Diuitiæ, ô honores, ô deliciae meæ, non potestis me liberare à morte, à fœtore, à verme; non potestis me de manibus Dei viuientis eripere. O mors, itane me imprudentem opprimis? quàm amara mihi est memoria tua? quàm formidabilis præsentia? quòd si viuus & valens te præuidissem, & bene viuendo, bene mori didicissem, te iam non time-rem. Beatus es, Arseni, qui hanc horam semper præ oculis habuisti. Tria nunc vehementer

Noeuit deferre paratis.

Qui non est hodie, cras minus aptus erit.

Felix illa multum pœnitentia, quæ matura.

Diuitias in morte relinquimus. Exclamatio peccatoris iam iam morituri,

In eum qui curam animarum habet.

Mors formidabilis.

O mors, quam amara memoria tua

Tria times moriturus.

ter

rer timeo. Primum, quando anima mea egrediatur de corporis sui ergastulo, in regionem sibi ignotam pergens, & quò vadat nesciens. Secundum, quando iudici est occursura, & ante eius tribunal præsentanda. Tertium, quando irreuocabilem, aut secundum se, aut contra se auditura est sententiam.

Peccatoris
spes venia.
Oratio.
Ezech. 32.

Sed tu, Domine Iesu Christe, cui proprium est misereri semper & parcere: qui dixisti, Quacunque hora ingemuerit peccator, omnium iniquitatum eius non recordabor: quamuis indulta mihi abs te pœnitendi tempora contempserim, te super omnem hominem offenderim, nec sim dignus vocari filius tuus. Tamen memor miserationum tuarum, quæ à sæculo sunt, da mortem hanc effugere, da optatæ tempora pœnitentiæ. Vitæ meæ aliquot adiace annos, aliquot menses, saltem aliquot dies. Dimitte me paululum, vt plangam peccata mea, vt recogitem tibi omnes annos meos in amaritudine animæ meæ: quia si in hoc statu morior, æterna damnatione mulctabor, Quòd si mihi misericorditer condonaueris, post hac iter arripiam duræ conuersationis, eroque religiosus. Tantùm in hoc statu non moriatur anima mea, ne fortè sepeliatur in inferno.

Psalm. 24.

IAM AVDI, QVO MODO MALI-
GNI SPIRITVS SVPER TE RISIS-
SENT, ET AD INVICEM
DIXISSENT.

Dæmonum
ad inuicem
colloquia.
Psalm. 51.

ECce, homo, qui non posuit Deum adiutorem suum, sed sperauit in multitudine diuitia-

uitiarum suarum, & præualuit in vanitate sua. Canamus illi misero debitum mortis canticum, quia filius mortis est, & cibus ignis inextinguibilis: inimicus lucis, & tenebrarum amicus. Sub nobis meruit, se perpetuò nobis mancipauit, multos nobis acquisiuit: debitam laborum suorum ei persoluamus mercedem. Quid autem retribuamus, aliud non habemus, quàm ignem æternum: qui paratus est nobis, & confortibus nostris? Noster est, quia in operibus nostris peccatisque mortalibus comprehensus est. Quid moramur? quid hic otiosi stamus? Eia agite, ligatis manibus & pedibus mittamus eum in tenebras exteriores, vbi est fletus & stridor dentium. Venite & auferamus eum ad omne genus pœnarum, nec sit ei pax in æternum. An aliud expectamus, quàm miseram animam è suo corpore separari, vt excipiamus exeuntem, & voti compotes ad inferni barathrum rapiamus deuorandam: vnde non exeat in sæcula sæculorum?

IAM AVDI, QVOMODO TE DESOLATVM FVISSENT CONSOLATI.

O Miser & miserabilis homuncio: dum voluptates, quibus tota vita tua seruiisti, te dereliquerunt, non tu illas: dum mundo amplius seruire nequis, inuitus & timore pœnæ ad Deum conuerteris, quod non faceres, si adhuc viuere sperares. Statutum est hominibus semel mori, nunc morieris tu, & non viues:

nunc

Dæmones peccatorem inducunt in desperationem. Ex morte imminente

Peccato-
rum obie-
ctione,

Iudicis se-
ueritas.

Retributio
peccatoris.

Illusio mo-
rientis.

nunc abs te repetimus animam tuam. Vide paululum, quanta sit peccatorum tuorum multitudo, de quibus & nulla abs te facta est confessio, & cor tuum nulla attriuit contritio. quo modo moribundus confiteberis, qui viuus & valens vix confiteri possis? vide paucitatem tuorum bonorum operum in comparatione malorum: & quàm modica sunt tua bona opera, ad electorum infinita gaudia. Vide seueram districti iudicis iustitiam, quæ vel de verbo otioso districtam exigit rationem. Totâ vitâ tuâ Deum es persecutus, & putas, quòd morientis sit miserturus? nulla ante mortem acquisiisti merita, nec vlla post mortem te manent præmia. Noster es, quia in operibus nostris comprehensus es: die ac nocte nobis seruiisti, suggestionibus nostris acquieuiisti, opera tenebrarum peregisti, multas animas nobis acquisiisti, sicque regnum nostrum magnopere dilatâsti. Veni veni in caminum ignis, in terram picis ardentis & sulphuris, vbi condignam laboribus tuis rependemus mercedem, tibi nobiscum æqualis erit conditio: quales Domini, tales sunt serui nostri.

O miser, cur suasionibus nostris consensisti? ecce præmium, quod inde reportasti: ecce populus quem elegisti, cum quo in æternum arsurus intrabis infernum. O superbissimum hominum, cur nunc non superbis? cur aliena non rapis? cur iniuriam tuam non vlcisceris, cur gulæ non indulges? cur de aliena felicitate non doles? Vbi tuus libidinosæ voluptatis immoderatus appetitus? vbi diuitiarum amor

amor inordinatus? ubi vestes & ornamenta pretiosa? ubi conuiuiorum lautitia? ubi risus & iocus? immoderata lætitia tua quò abiit? quò recessit? Recordare quia recepisti bona in vita tua: lusisti satis, edisti satis, atque bibisti: nulla tibi requies post mortem, & nulla voluptas, noster es, liberet te Deus, si potest, de manibus nostris. Veni, veni nobiscum in terram miseræ & tenebrarum: ubi umbra mortis & nullus ordo, sed sempiternus horror inhabitat. Vnde non ex eas in sæculum sæculi.

Lucæ 16.

Iob, 10.

IAM AVDI QVO MODO AD
DAEMONVM INSVLTVS HORRI-
BILES DE SALVTE TVA DESPE-
RASSES, HAEC
DICENS:

INDUCIAS vsque manè, inducias vel vsque manè: nunc demum video, quòd amplius viuere nequeo: quòd venit vitæ meæ terminus, qui præterite non potest: vellem manere, sed compellor exire. Præcluditur mihi salutis via, negatur misericordia, & spes omnis est ablata: iam non tempus pœnitendi, aut vitam meam mutandi. Adfunt enim parui Aethiopes, horrendæ tortorum imagines, & teterrimi dæmones: qui vt canes exeuntem de latibulis suis leporem, ita & animam meam de miseræ suæ carnis ergastulo præstolantur exeuntem, vt eam & excipiant, & cum amaritudine ad inferni supplicia abducant. Heu miserum me! ubi deget spiritus meus hac nocte? proh dolor! infernus domus mea est in sæculum sæculi, illic

Desperatio morientis.

Canes leporem præstolantes.

Simile.

Psal, 114.

illic habitabo: quia dum quotidie contra conscientiam meam facerem, adificaui mihi domum ad gehennam. Heu misero mihi, quid agam aut quid faciam? circumdederunt me dolores mortis, & pericula inferni inuenerunt me. O Deus maxime, ad quid in hunc mundum me nasci fecisti? cur non fui de baptismo translatus ad tumulum? cur paucitas dierum meorum non est finita breui? melius mihi erat, si natus non fuisset: pereat dies, in qua natus sum. Esto maledictus Deus, qui me creasti; maledictus Sathan & omnia familia tua, omnisque suggestio tua: maledicta terra, quæ me aluit: maledictus venter, qui me portauit: maledicti parentes, qui me genuerunt; & maledicta omnis creatura in celo & in terra.

Maledictiones desperantium.

Conuertit sermonem ad presentes

Genes. 4.

Admonet presentes.

Qui sunt ii sermones, amici mei, quos confertis ad inuicem? nonne dicitis, quod, confitear, & quod magna est Domini misericordia? Ah, ah, ah, maior est mea iniquitas, quam ut veniam merear: iusto Dei iudicio condemnatus sum: quod scripsit, scripsit, irreuocabilis est sententia. Præterea uiuus & valens vix possem confiteri: tantas habeo iniquitates, peccata, scelera atque delicta: quanto ergo minus in mortis constitutus agone, & condemnationis meæ iam latâ sententiâ, id potero? O pœnitentia, ubi es? iusto Dei iudicio, posthac pœnitere non valeo. Dum possem, pœnitere nolui: modò dum volo, pœnitere nequeo. Quotquot hic adestis, amici mei charissimi, meo periculo sapite, & pro agenda pœnitentia mortis tempora non expectate, ne
fimi-

similia facientes, similia patiamini. Memores estote iudicii mei, sic enim erit & vestrum: mihi hodie, vobis cras: felix quem facient hæc nostra pericula cautum. In æternum valete amici mei iterumque valete. Ecce, dæmones miseram animam meam rapiunt, & ad infernum deducunt. Vado ad portas inferi: non videbo Dominum Deum meum in terra viventium: non aspiciam hominem ultra, nec habitatorem quietis.

IAM AVDI, QVO MODO SVA
IN TE BENEFICIA DOMINVS EX-
PROBRANS CONDEMNAS-
SET TE.

O Nullius valoris homuncio, vermis inutilis, miser & miserabilis: quid potui tibi facere, & non feci? Te non lapidem, non arborem, non avem, nec aliud ex animantibus, sed te hominem rationis participem ad meam creavi imaginem & similitudinem. Et quia te mihi similem feceram per naturam, te quoque mihi similem exhibere debebas per voluntatem: quam dum mihi conformare neglexisti, meam in te similitudinem prophanasti. Tamen non dilectus, te dilexi, te mihi displicentem sic amaui, vt in te fieret, vnde mihi placeres. Superbiens præceptum meum contempsisti, tamen contemptus superbientem amare non destiti. Sed vt ad me te reuocarem, legem fidemque meam tibi dedi orthodoxam. Tibi Prædicatores meos misi.

Deus ex-
probrat be-
neficia crea-
tionis.

Suz incar-
nationis
exprobra-
tio.

M

te

Passionis.

Membro-
rum Christi
exprobra-
tio.

Oculi.

Aures.

Os.

Manus.

Cor.

te iam olim in mortalitatis tuæ carne visibilis mundo apparui, & de cælestis regni plenitudine in terram pauper descendi: resuscitavi mortuos, illuminavi cæcos, reduxi erroneos, & iustificavi impios. Triginta tribus annis super terram visus, & cum hominibus conuersatus, tibi seruire & salutem tuam non reui procurare: operando, discurrendo, prædicando, ieiunando, pernoctando: & vt infirma tua tollerem, sponte infirmatus sum: pro te sum venditus, traditus, ligatus, consputus, velatus, colaphis cæsus, flagellatus, spinis coronatus, crucifixus, ab omnibus derisus, felle & aceto potatus: & vt mortis tuæ mors fierem, pro te nocente innocens sum mortuus. Pro te vili vermiculo non aurum, non argentum, sed sanguinem meum fudi pretiosum: & pro vilis vermiculi redemptione, pretiosas merces expendi, mihi non peperci, me ipsum totum pro te redimendo libentissimè obtuli. Omnia membra mea dedi ad tuam redemptionem, tu verò omnia membra tua exhibuisti ad meam offensam: pro te oculos meos dedi ad lachrymandum, tu verò tuos ad vanitatem mundi conspiciendum: dedi aures meas ad patienter audiendum iniurias & opprobria, tu verò tuas ad libenter audiendum detractiones & turpilogia: dedi os meum ad degustandum acetum cum felle mixtum, tu verò ad gulam, blasphemiam, detractionem, & mendacium: manus meas, & pedes dedi in cruce clavis affigendos, tu verò manus tuas exhibuisti ad homicidia & pauperes spoliandos: cor meum dedi lan-

lancea acutissima perforandum, tu verò tuum dedisti ad voluptatem mundi concupiscendum.

Magis dilexi salutem tuam, quàm meam apud homines gloriam: tu verò plus dilexisti vilissimam creaturam, quàm me tuum Creatorem. Cui si tantum debebas pro te facto, quantum mihi debuisti pro te refeito? si te totum mihi debebas, dum te totum tibi dedi: bis te mihi debuisti, dum te perditum tibi reddidi, quoniam tibi & datus & redditus eras, te totum semel atque iterum mihi debebas, qui totum vivere, sapere, & sentire à me acceperas: qui & feceram te & bene feceram tibi, à quo haberes esse, & bene esse. Nec satis mihi fuit pro te meipsum totum semel offerre in oblationem & hostiam Deo patri, nisi & me tibi in Sacramento quotidie exhiberem videntum, osculandum, palpandum, denique etiam manducandum. Nascens me tibi dederam socium, conuescens in edulium, & moriens in pretium, regnans daturus me in præmium. Quid vel ego, à quo omne datum optimum, & omne donum perfectum, melius dare potui quàm me ipsum? Quid plura? etiam Angeli mei custodiam tibi dederam: tu tamen salutaria eius monita contemnens, contraria operari non timuisti. Te baptismi lauacro ab omnibus peccatis tuis semel ablui, in fide mea orthodoxa te erudiui. Te spirituali morte pluries mortuum, pluries suscitavi, & caelesti regno ob tua scelera iustè priuatum, in pristinam hæreditatem restitui: te ad baptismalem innocentiam sapius

Homo se
totum bis
debet Deo.

Eucharistia.

Iacobi 1.

Angeli cu-
stodia.

Venia sæ-
pius data.

Voluntas li-
bera.

Psalm. 147.

Matth. 11.

Deus fuerat
redaman-
dus.

Deus crea-
tor suæ cre-
ature a-
mantissi-
mus tan-
tùm cupit
ab eadem
amari.

pius reduxeram, tu tamen eam mox prophanâ-
sti: sapiùs peperceram, & mox recidisti: pa-
radisum tibi aperueram, & intrare noluiti:
gratiam meam tibi obtuleram, & tu eam ne-
glexisti: Te quotidie iuuare paratus eram, &
te in nullo iuuare voluisti: voluntatem tuam
non coëgi, sed merè liberam reliqui: ne causa
tuæ salutis esset occasio necessitatis. Diu te
sustinui delinquentem, paratus recipere reuer-
tentem: tamen ne sic quidem ab iniquitate
tua conuersus es. Non feci taliter omni na-
tioni, & iudicia mea non manifestaui eis: quòd
si in Tyro & Sidone facta essent ea, quæ feci
tibi, olim ad me conuersi in cilicio & cinere
pœnitentiam egissent: quid vltra potui tibi fa-
cere, & non feci? Dic mihi mortalis & passi-
bilis homuncio, quid vnquam passus es propter
me factorem & benefactorem tuum, qui etiam
impassibilis & immortalis pro te passus & mor-
tuus sum? tamen cor tuum reprobum obdu-
raturum obstinatùmque non emolliuit tanta be-
nignitas, tanta flamma, tantus amoris ardor,
tam vehemens amator, qui te talem gratis adeò
diligere. Quo modo, imò quàm sine modo
à te redamari merueram, qui non dilectus te
prior dilexeram?

Pro his aliisque innumeris meis in te be-
neficiis licet parem non posses referre gratiam,
nullam tamen reposcebam aliam, quàm vt me
amantem redamares, propter me saluti tuæ
consuleres, & à peccatis, quæ maximè oderam,
abstineres. Quæ tibi præcipiebam, mihi non
proderant, sed tibi soli, cui præcepta facta erant:

non

non indigebam bonorum tuorum, sed tu meo-
 rum. Tu nihilominus reddidisti mihi pro amo-
 re odium, & pro bono malum: à me ad dia-
 bolum inimicum meum, tibi que hostem infe-
 stissimum, ingratus & salutis tuæ inconsidera-
 tus defecisti: & turpissimo, crudelissimo, &
 nequissimo domino te ultro mancipasti. Ta-
 men omnes prædictas iniurias meas, & ingra-
 titudines tuas patienter sustinui, te ad miseri-
 cordiam diu expectavi: ignoscere paratus, si
 ad me in tempore opportuno fuisses conuer-
 sus, imò & ad id te vocavi, & quodammodo
 rogavi: dum starem ad mentis tuæ ostium, pul-
 sans & clamans, Convertere ad me, & ego con-
 vertar ad te: & vocem meam audire contem-
 ptesti. Iustum igitur est, ut qui me contem-
 ptesti, dum viueres, à me contemnaris dum mor-
 tuus es: itaque discede à me, maledicte, in
 ignem æternum, qui paratus est diabolo &
 angelis eius, faciem meam non vilurus in sæ-
 cula sæculorum.

Maleficia
 reddita pro
 beneficiis.

Sententia
 iudicis Dei
 erga pecca-
 torem.
 Matth. 25.

DE POENIS INFERNI.

CAP. VIII.

Superest, frater charissime, ut nunc audias
 quàm dignum operibus tuis supplicium
 in illo infernalis barathri profundo tunc
 expendisses, adhucque expendes: nisi in tem-
 pore opportuno per poenitentiam diuini iu-
 dicii latam in te auertas sententiam. Imprimis
 qui non peccasti nisi volens, in inferno omnia
 mala patieris nolens. Ibi erit suppliciorum

Nemo pec-
 cat nisi vo-
 lens, ergo
 omnia tor-